Dosar nr. 5r-753/2025
4-25119369-26-5r-20082025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

23 octombrie 2025 or. Rîşcani

Judecătoria Drochia sediul Rîşcani, în următoarea componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător: Sergiu Godorogea
Grefier: Tatiana Melinic
Interpret Corina Vasilache

Examinînd în şedinţa deschisă contestaţia înaintată de Țurcan Iulia împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie şi deciziei agentului constatator al IP Rîșcani Iacub Iurie din 23.07.2025 în cauza contravenţională în baza art. 471 alin.(1) Cod contravenţional al RM,

constată:

La data de 23.07.2025, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, Iacub Iurie, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 400131 în baza art. 47[1] alin.(1) Cod contravențional pentru faptul că, Țurcan Iulia, aflîndu-se în or. Rîșcani, ***** ***** în perioada de timp 04.09.2024-14.10.2024 a pretins la mijloace bănești prin intermediul conturilor bancare deschise în cadrul PSB care nu i se cuvine în scopul exercitării sau inexercitării dreptului electoral în cadrul parcursul desfășurării alegerilor pentru funcția de Președintel al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20.10.2025.

La data de 07 august 2025, Țurcan Iulia a înaintat contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie şi deciziei agentului constatator al IP Rîșcani Iacub Iurie din 23.07.2025 în cauza contravenţională în baza art. 471 alin.(1) Cod contravenţional al RM.

În motivarea contestației Țurcan Iulia a invocat că, la data de 23.07.2025 în localitatea, Rîșcani agentul constatator ar fi stabilit că ea ar fi implicată în contravenția de corupere electorală pasivă, în calitate de alegător, pentru a participa la referendumul constituțional și alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024. Se invocă faptul precum că ea ar fi acceptat o sumă de bani prin intermediul aplicației bancare PSB pentru a exercita votul în anume fel, în favoarea unui bloc politic.

A luat cunoștință cu procesul-verbal la data de 23.07.2025

Pentru această presupusă faptă i-a fost aplicată o sancțiune cu amendă semnificativă.

Nu a recunoscut vinovăția. Nu este de acord cu procesul verbal și decizia de sancționare, considerând că a fost adoptată contrar prevederilor legale și în contradicție totală cu circumstanțele de fapt.

Drept notă, contestatorul a invocat că, dacă procesul verbal la comportamentul 18 apare semnătura ultimului, precum că ar fi recunoscut contravenția, solicită a fi considerată o eroare dat fiind că intenția a fost de a semna doar că a luat cunoștință cu pornirea procesului contravențional.

În situația în care a achitat amenda, menționează că prin acest fapt categoric nu recunoaște vina și fapta contravențională. Achitarea amenzii s-a efectuat pentru a preveni unele pagube mai

mari, a evita blocarea conturilor sau surselor de plată (pensie, salariu etc) și a nu admire situația de a lipsi familia de ultimele surse de existență.

Menționează faptul că tot procesul a derulat în regim de urgență maximă, iar agentul constatator a examinat procesul, efectiv, în lipsa sa, nu i-a explicat drepturile și obligațiile, nu a asigurat dreptul la apărare a contravenientului, nu a asigurat după caz serviciile unui interpret, nu a explicat esența faptei imputate și nu a prezentat nici o probă care ar confirma acest fapt, a amenințat cu probleme și mai mari și dosare penale în caz de nesupunere.

În tot procesul de constatare a acestei presupuse contravenții a fost supus unui tratament umilitor și degradant, fapt care l-a afectat atât pe el cât și întreaga familie.

Conform art. 5 Cod contravențional, nimeni nu poate fi declarat vinovat de comiterea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale, decât în conformitate cu legea contravențională. Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sunt interzise.

Legea contravențională nu urmărește cauzarea de suferințe fizice sau lezarea demnității omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

Reieșind din prevederile art. 9 din Codul Contravențional *La aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante,* (principiu) individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale).

În așa mod, contestatara a fost sancționat/ă potrivit deciziei agentului constatator pentru o faptă care nu a fost constatată și pe care nu am comis-o. Temei de încetare a procesului contravențional constituie inexistența faptului contravenției, potrivit lit. a) alin. (1) art. 441 *temeiurile de încetare a procesului contravențional,* Cod contravențional.

Potrivit art. 374 Cod contravențional, procesul contravențional este activitatea autorității competente, care are drept scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale. Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare, (alin. (1) art. 440 Cod contravențional) Procestd-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Conform art. 425 Cod contravențional. Probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existentei sau inexistentei contraveni iei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa solufionare a cauzei. în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate in conformitate cu prezentul cod. explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările

audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză.

Această omisiune ridică dubii referitoare la respectarea la speță a prevederilor art.425 și 442 alin. (1) CC, ori în situația respectivă este dificil de stabilit care a fost materialul probator pe care l-a utilizat agentul constatator la formularea concluziilor cu privire la faptele indicate în procesul verbal contravențional. Menționează că omisiunea enunțată de rând cu celelalte enunțate, apreciate în ansamblul lor au fost în măsură să afecteze echitatea procedurii în cauza dată.

Procesul verbal cu privire la contravenție reprezintă un act probator al unei contravenții și trebuie să conțină mențiunile prevăzute la art. 443 Cod contravențional. Lipsa elementelor care trebuie să figureze în procesul verbal atrage nulitatea acestuia.

Unul din elementele de bază ale procesului verbal este:

- Locul și timpul săvârșirii faptei contravenționale.

Agentul constatator nu a indicat exact locul și timpul sau perioada comiterii faptei contravenționale.

De menționat faptul că potrivit Curții Europene. încălcările de lege comise în cadrul procesului nu trebuie reparate în detrimentul persoanei trase la răspundere contravențională.

Omisiunile respective, așa cum va fi elucidat în alineatele ce succed, au afectat în mod esențial modul în care în prezenta speță agenții stalului au înțeles să răstoarne prezumția de nevinovăție, ceea ce potrivit art. 445 alin. (2) CC determină nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator.

Menționăm că agentul constatator, care potrivit dispozițiilor legale enunțate, era obligat să desfășoare toate acțiunile pentru constatarea faptei contravenționale, întocmind în acest sens un proces verbal cu privire la contravenție, în care trebuia să individualizeze inclusiv fapta și pedeapsa, s-a limitat doar la o întocmire formală a PV cu emiterea deciziei asupra cauzei contravenționale.

Agentul constatator nu a examinat obiectiv materialul contravențional și nu a elucidat toate aspectele speței și acumulat probe, care ar fi demonstrat vinovăția contravenientei.

Potrivit Deciziei de sancționare eu aș fi acceptat personal bai pentru a exercita într-un mod anume votul la alegeri, aceste concluzii sunt false și abuzive.

Nu este există nicio probă, cel puțin care să fie prezentată cine anume i-a dat bani, care persoană fizică? O aplicație bancară nu poate fi subiect al contravenției. Nu este menționat timpul acceptării banilor. Nu este probat care a fost scopul transferului banilor. Nu este probat dacă acești bani au ajuns anume la mine. Nu este probat dacă acești bani au fost ridicați. Nu este probată legătura cauzală între o aplicație bancară, un mesaj de la o aplicație bancară și alegerile. Nu este probată acceptarea participării la alegeri din interes material. Nu este probat faptul că anumiți bani au avut scopul influențării opiniei la alegeri, nu este răsturnată ipoteza unei simple donații sau unui simplu transfer bancar.

Prin urmare, fapta inscriminată este bazată doar pe niște constatări subiecvtive personale ale agentului constatator.

La decizia de sancționare nu a fost anexată niciun material probator care ar demonstra componența contravenției d ela ari. 471 Cod contravențional.

Agentul de constatare a admis un grav abuz în acest sens, aplicând o sancțiune pentru o faptă care nu constituie element constitutive ale contravenției.

Conform art. 440 din Codul Contravențional al RM Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a

probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Simpla indicare în procesul verbal cu privire la contravenție a articolului, care prevede o sancțiune, nu presupune și nici nu demonstrează comiterea contravenției de către contravenient, iar lipsa probelor afectează în mod esențial fondul cauzei.

Potrivit art. 458 din Codul Contravențional al RM examinând cauza contravențională, instanța de judecata este obligată să determine:

a) caracterul veridic al contravenției imputate;
b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei;
c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional;
d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante;
e) necesitatea sancționării și. după caz. caracterul sancțiunii contravenționale:

fi alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Conform art. 375 din Codul Contravențional al RM - Prezumția de nevinovăție (2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. (3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Conform art. 460 din Codul Contravențional al RM instanța de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale în camera de deliberare, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptic și juridic ale cauzei.

Articolul 461 din Codul contravențional al RM prevede că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la ari. 441 și 445. instanța urmează să înceteze procesul contravențional.

Cu referire la cele expuse supra, constată că, agentul constatator nu a asigurat realizarea scopului legii contravenționale, neelucidând pe deplin, obiectiv și sub (oaie aspectele circumstanțele cazului dat.

A menționat că, în cauza CtEDO Anghel vs. Roman ia (Hotăiirca din 4 octombrie 2007, par. 50) cu referire la cauza (Ozttîrk împotriva Germaniei, Hotărârea din 21 februarie 1984. seria A nr. 73. pag. 19, par. 52) Curtea a menționat că încadrarea de contravenție dată de dreptul intern nu este hotărâtoare în sensul aplicabilității art. 6 alin. 1 din Convenție, indicațiile pe care le oferă dreptul intern neavând decât o valoare relativă. în aceeași cauză, stabilind violarea art. 6 CEDO. cu referire la încălcarea prezumției de nevinovăție. Curtea a notat că instanțele sesizate asupra temeiniciei contestației, cu toate că nu au decis anticipat asupra verdictului mai înainte de a iî confirmat prin sentințele lor temeinicia procesului-verbal întocmit de polițistul C., au așteptat ca reclamantul să inverseze prezumția de legalitate și de temeinicie a procesului-verbal în litigiu, raportând proba contrarie la expunerea faptelor stabilită în procesul-verbal al agentului constatator.

În ordinea celor menționate, reține că existența faptei contravenționale și comiterea acesteia cu vinovăție de către persoana specificată în procesul verbal contravențional, trebuie să fie demonstrate potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil.

Se constată că în speță, prezumția de nevinovăție de care se bucură acuzatul contravențional în acest caz nu a fost răsturnată.

Din motivele expuse în prezenta contestație, deoarece în speță procesul verbal cu privire la contravenție este lovit de nulitate absolută, dar și în lipsa unor probe care să demonstreze

potrivii principiului dincolo de orice dubiu rezonabil, persistența la speță a faptei contravenționale și a comiterii ei de către acuzatul contravențional, prezumția de nevinovăție nu a fost răsturnată, ajunge la concluzia că procesul contravențional urmează a fi încetat, în legătură cu nulitatea acestuia și anulată decizia de sancționare din motiv că nu este întrunită fapta contravenției stabilită la ari. 240 alin. (1) Cod contravențional.

Respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale constituie însăși esența unei societăți democratice, iar obligația statului de a se conforma cu bună-credință obligațiilor asumate constituie un principiu fundamental al răspunderii internaționale a statelor.

Această obligație generală, este impusă tuturor organelor de drept, care trebuie să se asigure că activitatea lor, urmează să o realizeze în limitele și în concordanță cu legea fundamentală existentă, totodată, să asigure calitatea legislației.

Urmare a celor menționate mai sus, contestatarul a solicit admiterea integrală a prezentei contestații.

Își întemeiază prezenta contestație în baza prevederilor ari. 6 CEDO. ari. 20, 21 din Constituție, art. ari. 5, 7. 381,384, 441.443, 445, 448, 446, 454. 462 Cod contravențional, prin care solicită, admiterea contestației și anularea procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din data de 23.07.2025 în privința sa, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu lipsa faptei contravenționale.

Agentul constatator al IP Rîșcani Iacub Iurie, fiind înștiințat despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată nu s-a prezentat, necomunicînd instanței motivele neprezentării.

Instanța de judecată în temeiul art. 455 alin. (2) Cod contravențional a dispus examinarea contestației în lipsa agentului constatator.

Contestatorul Țurcan Iulia, fiind audiată în cadrul ședinței de judecată a susținut contestația înaintată și declara că, recunoaște vinovăția. La telefonul mobil avea acces și copilul său minor. Telefonul a fost pierdut, după care a fost restabilită cartela SIM. Are la întreținere doi copii minori, mama cu vîrstă înaintată și bolnavă. Suma de 25 de mii lei nu are de unde să o achite.

Examinând contestația înaintată în raport cu materialele cauzei, instanţa de judecată a ajuns la următoarele concluzii:

În sensul art. 395 alin. (1) p.2) și (1^1) Cod contravenţional, instanţa judecă contestaţiile împotriva deciziilor autorităţilor competente să soluţioneze cauzele contravenţionale, procurorului.

Contestaţia împotriva deciziei în cauza contravenţională se examinează de către instanţa de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia, ori de către instanţa de la locul unde îşi are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art.394 alin. (1^1).

Potrivit alin. (1) art. 448 al Codului contravenţional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art.4471 alin. (8).

Conform procesului-verbal din 23.07.2025 și deciziei agentului constatator din 23.07.2025, s-a constatat comiterea de către *Țurcan Iulia* a contravenției prevăzute la art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional.

Fiind întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare din 23.07.2025 în prezența lui *Țurcan Iulia,* iar contestația înregistrată la data de 07.08.2025, instanța constată respectat termenul de contestare prevăzut la art. 448 alin. (1) Cod contravențional.

Reieşind din natura penală a contravenţiei, stabilită prin cauza Ziliberberg vs Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform exigenţelor instituite de art.6 § 2 CEDO, agentul constatator prin prisma art.440 alin.(1) Cod Contravenţional şi prin prisma cauzei Anuşca vs Moldova (18 iulie 2010), urmează să exercite o investigaţie completă, nepărtinitoare şi obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient şi concludent pentru stabilirea circumstanţelor importante ale cauzei, determinarea existenţei faptei contravenţionale, încadrarea juridică a faptei contravenţionale şi administrarea probelor invocate în apărarea sa de către ultimul.

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității absolute, instanța constată că dispozițiile legale în materie au fost respectate.

Astfel, procesul-verbal cuprinde toate mențiunile prevăzute de art.443 din Codul contravenţional, sub sancțiunea nulității absolute, descrierea faptei fiind detaliată, cu arătarea tuturor împrejurărilor în care contravenția a fost săvârșită, data și timpul săvârșirii contravenției, precum și a numelui și datelor de identitate (IDNP) ale petentului, fiind indicat locul săvârșirii acesteia, figurând și semnătura agentului constatator.

Instanța reține că au fost respectate dispozițiile legale prevăzute sub sancțiunea nulității absolute, or, analizând minuțios actul contestat, instanța constată că, la redactarea procesului – verbal cu privire la contravenție, agentul constatator a acordat o deplină eficiență prevederilor art.443 și art.445 Cod contravențional, consemnând în cuprinsul actului contestat toate circumstanțele cauzei care au importantă pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, iar alegațiile contestatarului sunt neîntemeiate.

În consecință, instanța constată că forța probantă a actului atacat nu a fost înlăturată, el bucurându-se în continuare de prezumția de legalitate și temeinicie instituită de lege în favoarea sa.

În continuare, instanţa de judecată reţine că au fost respectate dispoziţiile legale prevăzute sub sancţiunea nulităţii absolute, iar invocarea acestui fapt în contestație nu și-a găsit confirmarea.

În ceea ce priveşte temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie, instanţa va reţine aplicabilitatea în speţă a dispoziţiilor art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, astfel cum au fost acestea interpretate în jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, care are caracter obligatoriu pentru statele semnatare.

Normele pretinse a fi încălcate de către contravenient sunt adresate tuturor cetăţenilor şi nu priveşte o categorie aparte de persoane, scopul aplicării acestor norme fiind punitiv şi preventiv, astfel încât sunt valabile garanţiile prevăzute de art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului privind dreptul la un proces echitabil în materie penală (Lauko v. Slovacia, 2 septembrie 1998; Nicoleta Gheorghe v. România, 3 aprilie 2012, §§25-26).

Articolul 6 §2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul la respectarea prezumţiei de nevinovăţie, ca element al dreptului la un proces echitabil în materie penală.

În conformitate cu art. 8 alin. (2) din Codul contravenţional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvîrşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din acelaşi Cod, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Potrivit art. 471 alin. (1) Cod contravențional*, pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune, se sancţionează cu amendă de la 500 la 750 de unităţi convenţionale.*

La fel instanța de judecată menționează, că statul de drept este de neconceput fără respectarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, supremaţia legii şi un sistem democratic, care poate fi asigurat, în primul rând, prin organizarea, desfăşurarea şi totalizarea rezultatelor alegerilor în corespundere cu anumite standarde, principii democratice.

Democraţia implică desfăşurarea unor alegeri libere şi corecte, crearea unui mediu politic în care cetăţenii să aibă posibilitatea de a participa în mod activ în procesul de luare a deciziilor. Dreptul de a alege şi a fi ales este recunoscut şi garantat de Constituția Republicii Moldova, și reprezintă baza fiecărei societăţi democratice.

În acest sens, Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, adoptată şi proclamată de Adunarea Generală a ONU, în art.21 stipulează că orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale ţării sale, fie direct, fie prin reprezentanţi liber aleşi; orice persoană are dreptul de acces egal la funcţiile publice din ţara sa; voinţa poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voinţă trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal şi exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului.

Alegerile reprezintă actul de transmitere a puterii de la cetăţean la reprezentanţii săi, procedura de formare a unui organ de stat sau învestirea unei persoane cu atribuţii publice, realizată prin intermediul votului, în condiţiile în care pentru obţinerea mandatului respectiv sînt propuse două sau mai multe candidature, ele vizează acţiunile cetăţenilor, partidelor şi altor organizaţii social-politice, organelor electorale şi altor organe de stat, orientate spre întocmirea listelor electorale, desemnarea şi înregistrarea candidaţilor, efectuarea agitaţiei electorale, votarea şi constatarea rezultatelor votării, precum şi alte acţiuni electorale

realizate în conformitate cu legislaţia în vigoare. Alegerile constituie o formă a suveranităţii unui popor şi principiul de bază al democraţiilor reprezentative. Prin alegeri libere şi corecte se asigură legitimitatea politică fără de care guvernările democratice nu pot fi eficiente.

Potrivit Constituţiei Republicii Moldova, art. 2.„(1) Suveranitatea naţională aparţine poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct şi prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituţie". Art. 38.„(1) Voinţa poporului constituie baza puterii de stat. Această voinţă se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret şi liber exprimat

Principiile participîrii la alegeri sunt: -*vot universal* – cetăţenii Republicii Moldova pot alege şi pot fi aleşi fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau origine social; - *vot egal* – în cadrul oricărui scrutin, fiecare alegător are dreptul la un singur vot. Fiecare vot are putere juridică egală, - *vot direct* – alegătorul votează personal. Votarea în locul unei alte persoane este interzisă; -v*ot secret* – votarea la alegeri şi/sau referendum este secretă, excluzînduse astfel posibilitatea influenţării voinţei alegătorului; -*vot liber exprimat* – nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum şi pentru a-l împiedica să-şi exprime voinţa în mod independent.

Coruperea procesului electoral încalcă flagrant principiile date, mai ales a *votului liber exprimat,* afectează grav credibilitatea corectitudinii și libertății desfășurării alegerilor, subminând întreg sistemul democratic.

În orice scrutin electoral există o concurență între candidații care aspiră la ocuparea funcțiilor elective. Concurenții în alegeri, de regulă, prin programele lor electorale, propun soluții diferite asupra principalelor probleme din societate și fiecare din candidați dorește să obțină încrederea, dar și voturile alegătorilor. Uneori concurenţii sunt tentaţi de a încălca legislaţia în vigoare, pentru a se menţine la putere sau pentru a accede la putere, inclusiv prin acțiuni reprobabile de corupere a alegătorilor.

Instanţa de judecată, audiind participanţii la proces, examinînd în cumul totalitatea probelor, conchide că vina persoanei în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional este deplin dovedită prin:

- copia încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 22.10.2024, prin care a fost admis demersul procurorului și a fost autorizată măsura specială de investigație: colectarea de informație de la furnizorii de servicii de comunicații electronice privind aplicația mobilă cu identificatorul „PSB" ce aparține BC „Promsveazibank" din Federația Rusă pentru perioada de timp 01.01.2024-22.10.2024;

- copia raportului de analiză informațional criminală efectuat în temeiul cauzei penale nr. 2023970322, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 181[3] și art. 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal;

- raportul șefului SSP a IP Rîșcani comisar principal Alexandru Rusu din 08.04.2025 prin care a fost informat șeful IP Rîșcani Boris Agachi despre parvenirea în cadrul Secretariatului de poliție Rîșcani a solicitării INSP prin care se comunică despre inițierea în baza art. 374 alin. (2[1]) Cod contravențional a procesului contravențional nr. RAP 01433516 cu privire la acțiunile unor persoane implicate în faptele sancționate de art. 471 alin. (1) Cod contravențional, în acest sens solicitînd în baza art. 393 alin. (2) Cod contravențional înregistrarea raportului în Regsitrul de evidență a altor infomații referitoare la infracțiuni al IP Rîșcani;

- procesul-verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional din 23.07.2025 cu aenxă informația cu privire la drepturile și obligație contrasemnată de contestator;

- extras din fișierele prezentate la raportul de analiză informațional criminală cu identificarea numărului cartelei SIM.

- procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 400131 din 23.07.2025;

În această ordine de idei instanța reține că, agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar și apreciate de instanță, iar instanța reține că încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție este temeinică. Sub acest aspect instanța conchide că, față de probele administrate în cauză prezumția de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumția de autenticitate și prezumția de veridicitate, nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate, iar lui *Țurcan Iulia* i-a fost dată posibilitatea de a face dovada contrarie celor consemnate în procesul-verbal cu privire la contravenție, propunând probe în dovedirea susținerilor sale și fiind administrate probele încuviințate acesteia, însă prin aceste probe ea nu a reușit să răstoarne prezumția de legalitate, valabilitate și autenticitate de care se bucură actul contestat.

În consolidarea acestei poziții instanța de judecată remarcă că, procesului-verbal cu privire la contravenție, fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii, trebuie sa i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate. În acest sens este de menționat că, în jurisprudența CEDO s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt, în principiu, contrare Convenției. În așa mod Curtea a constatat anterior că, prezumțiile de fapt și de drept se regăsesc în orice sistem de drept. În principiu, Convenția nu derogă de la acestea, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare (*Salabiaku împotriva Franței, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001*).

Astfel, instanța consideră că vinovăția contravenientului *Țurcan Iulia* în comiterea contravenției incriminate a fost integral dovedită prin probele pertinente și concludente prezentate și cercetate în cadrul ședinței de judecată de către agentul constatator, *iar contravenientul nu a prezentat instanței careva probe pertinente și concludente, în corespundere cu principiul contradictorialității, în combaterea celor constatate de către agentul constatator, de aceia faptele constatate de către agentul constatator sunt apreciate de instanţa de judecată ca fiind veridice, reflectînd evenimentele ce au avut loc în realitate.*

Prin urmare acțiunile lui *Țurcan Iulia* corect au fost încadrate în conformitate cu art. 47^1 alin.(1) Cod contravențional, coruperea electorală pasivă cu indicii: *Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător al bunurilor, serviciilor, privelegiilor sau avantajelor sub orice, formă, care nu i se cuvin pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusive al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune.*

Cu referire la decizia de sancționare din 23.07.2025, *parte componentă a procesului-verbal cu privire la contravenție Seria și nr. MAI06 400131 din 23.07. 2025,* instanța de judecată reține că, legea contravențională reglementează sancțiunea pentru comiterea contravenției

prevăzute de art. 471 alin. (1) Cod Contravențional sub formă de „amendă de la 500 la 750 de unităţi convenţionale”.

Instanța de judecată atestă că, agentul constatator a aplicat limita minimală a sancțiunii reglementată la art. 47[1] alin. (1) Cod Contravențional, și anume sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 25 000,00 lei.

În temeiul art. 2 Cod Contravențional, scopul legii contravenţionale constă în apărarea drepturilor şi libertăţilor legitime ale persoanei, apărarea proprietăţii, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluţionarea cauzelor contravenţionale, precum şi în prevenirea săvîrşirii de noi contravenţii.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) Cod Contravențional, la aplicarea legii contravenţionale se ţine cont de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenţiei, de persoana făptuitorului şi de circumstanţele atenuante ori agravante.

Potrivit art. 41 alin. (1)-(2) Cod Contravențional, (1) Sancţiunea contravenţională se aplică în funcţie de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenţiei, de caracteristica persoanei şi de circumstanţele atenuante şi agravante. (2) Faţă de persoana a cărei vinovăţie este dovedită se aplică o sancţiune echitabilă, în limitele şi în conformitate cu dispoziţiile prezentului cod.

La stabilirea categoriei sancțiunii care urmează să i se aplice făptuitorului, urmează a se ține cont de caracterul contravenţiei, de persoana vinovată, de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea contravenţională, precum şi de faptul că pedeapsa contravenţională este o măsură de constrângere statală, un mijloc de corectare şi de reeducare a contravenientului în numele legii, persoanelor care au săvârşit contravenţii, cauzând anumite lipsuri şi restricţii drepturilor lor.

Mai mult, pedeapsa are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea făptuitorului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi fapte contravenţionale atât de către contravenienţi, cât şi de către alte persoane.

În conformitate cu art. 44[1] alin. (1) Cod Contravențional, (1) Ţinînd cont de circumstanţele excepţionale ale cauzei, legate de scopul şi motivele faptei, de rolul contravenientului în săvîrşirea contravenţiei, de personalitatea contravenientului, de comportarea lui în timpul şi după consumarea contravenţiei, de alte circumstanţe care micşorează esenţial gravitatea faptei şi a consecinţelor ei, precum şi de contribuirea activă a participantului unei contravenţii săvîrşite în grup la descoperirea acesteia, agentul constatator, după caz, procurorul, instanţa de judecată sau comisia administrativă poate aplica o sancţiune sub limita minimă, prevăzută de partea specială a cărţii întâi pentru contravenţia respectivă.

Potrivit art. 34 alin. (1), (2) Cod Contravențional, (1) Amenda este o sancţiune pecuniară, care se aplică în cazurile şi în limitele prevăzute de prezentul cod. Amenda se stabileşte în unităţi convenţionale. O unitate convenţională este egală cu 50 de lei. (2) Amenda se aplică persoanelor fizice de la una la 1500 de unităţi convenţionale, iar persoanelor cu funcţie de răspundere – de la 10 la 1500 de unităţi convenţionale.

În această ordine de idei, instanța de judecată analizând gradul de pericol social concret al faptei ilicite săvârșite, personalitatea contestatarului consideră că, sancţiunea amenzii aplicată nu este justificată și se apreciază ca fiind prea aspră, or, instanța de judecată nu a stabilit la materialele cauzei circumstanțe ce ar caracteriza din punct de vedere negativ personalitatea contravenientului sau date despre atragerea anterioară a acestuia la răspundere contravențională/penală.

Tot în acest sens, instanța de judecată reține și pct. 313 și 314 din Decizia Curții Constituționale nr. 1 din 21 ianuarie 2025, care a statuat că, *„fapta de corupere electorală pasivă prevăzută la articolul 471 alin.(1) din Codul contravenţional se sancţionează cu amendă în mărime de la 500 la 750 de unităţi convenţionale. 314. În acest caz, Curtea observă că diferenţa dintre limita minimă şi cea maximă este de 250 unităţi convenţionale. Astfel, Curtea reţine că există o diferenţă suficientă între limita minimă şi limita maximă a sancţiunii, care îi permite agentului constatator şi instanţei de judecată să individualizeze amenda în funcţie de circumstanţele precise ale faptei comise (a se vedea, a contrario, HCC nr.18 din 30 iunie 2020). Mai mult, diferenţele dintre limitele sancţiunii contravenţionale în discuţie sunt comparabile cu diferenţele dintre limitele sancţiunilor pentru comiterea altor contravenţii stabilite de legislator. Acestea nu restrâng competenţa instanţei de judecată de a exercita un control de jurisdicţie deplină în privinţa individualizării şi aprecierii proporţionalităţii sancţiunii prin raportare la circumstanţele cazului şi nu contravin articolului 20 din Constituţie”.*

Astfel, instanța de judecată luând în considerare circumstanțele excepționale ce țin de *recunoașterea integral a vinovăției,* consideră echitabil de a-i aplica contravenientului pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 47^1 alin. (1) Cod Contravențional, cu aplicarea art. 44^1 alin. (1) Cod Contravențional sancțiunea sub formă de amendă sub limita minimă prevăzută de lege pentru contravenția sus-indicată, în mărime de 80 (optzeci) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 4 000,00 (patru mii,00) lei.

În conformitate cu art. 34 alin. (3) Cod contravențional, contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale.

Instanța de judecată reiterează că, executarea sancțiunii nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Sancțiunea aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală şi corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială şi să realizeze scopurile legii şi sancțiunii contravenționale.

În conformitate cu prevederile art. art. 395 alin. (1), pct. 2), 448, 460 și 462 Cod Contravențional al RM, instanța de judecată, -

H O T Ă R Ă Ș T E:

Contestația înaintată de contestatara Țurcan Iulia împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din 23.07.2025 în temeiul căreia Țurcan Iulia a fost recunoscută vinovată și sancționată pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 471 alin. (1) Cod Contravențional, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 500,00 (cinci sute) unități convenționale, ceia ce constituie suma de 25 000,00 (douăzeci și cinci mii,00) lei, se admite parțial.

De constatat legalitatea întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție.

Se modifică decizia de sancţionare contravenţională parte componentă a procesului-verbal cu privire la contravenție din 23 iulie 2025, încheiat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani Iacub Iurie, după cum urmează:

Contravenientului Țurcan Iulia pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 47^1 alin. (1) Cod Contravențional al RM cu aplicarea art. 44^1 alin. (1) Cod Contravențional al RM i se stabilește sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 80 (optzeci) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 4 000,00 (patru mii,00) lei.

Se explică contravenientului Țurcan Iulia dreptul de achita jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale şi în acest caz se consideră, că sancţiunea amenzii este executată integral.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile, la Curtea de Apel Nord, prin intermediul Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani.

Preşedintele şedinţei, judecător Sergiu Godorogea